

Handläggare
Karin Sundequist
Runa Krehla
Elise Rhodin

Datum
2016-09-05

Diarienummer
KTN-2016-0031

Kulturnämnden

Särskild verksamhetssatsning för asylsökande

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

att ta emot kulturförvaltningens rapport om kulturnämndens särskilda verksamhetssatsning för asylsökande, gällande en första fördelningsomgång, samt

att uppdra till förvaltningen att under hösten 2016 lägga ut kulturprogram på asylboenden för återstående medel.

Sammanfattning

Kulturnämnden fastslog 2015-12-10 § 200 (KTN-2015-0557) att avsätta 400 tkr till en särskild verksamhetssatsning för asylsökande. Nämnden beslutade 2016-02-11 § 18 (KTN-2016-0031) att fördela stödet vid två omgångar under 2016, och beviljade 2016-03-15 § 35 stöd till sju organisationer till en summa av 285 tkr. Ytterligare 18 tkr förbrukades under våren till oförutsedda kostnader. Kulturförvaltningen överlämnar upprättad rapport om vårens verksamhet samt föreslår att återstående medel 97 tkr används för inköp av kulturprogram till asylboenden.

Ärendet

Kulturnämnden fastslog 2015-12-10 § 200 (KTN-2015-0557) att ur 2016 års budget avsätta 400 tkr till en särskild verksamhetssatsning för asylsökande. Kulturnämndens ordförande initierade 2015-12-16 i en ordförandeberedning med kulturdirektören att kulturförvaltningen skulle ta fram förslag på kriterier för stöd inom satsningen.

Nämnden beslutade 2016-02-11 § 18 (KTN-2016-0031) att fördela stödet vid två omgångar under 2016 och att till mötet framtagna kriterier gällde den första omgången under våren. För att förkorta handläggningstiden beslutades att nämnden skulle fatta beslut om en första stödomgång med handlingar på bordet vid nämndmötet 15 mars.

Nämnden beviljade 2016-03-15 § 35 projektstöd till sju organisationer till en summa av 285 tkr. Utöver de beviljade medlen förbrukades ytterligare 18 tkr under våren till kostnader i projekten. Dessa kostnader gick inte att förutse, eftersom förvaltningen inte hann göra någon kartläggning eller behovsanalys före projektstart.

De inkomna redovisningarna från organisationer visar att projekten varit mycket uppskattade, men påvisar också att den snabba processen runt handläggning och genomförande skapat en del problem. De mest lyckade projekten har genomförts av kulturaktörer som är vana att vara arrangörer av sina egna verksamheter, att ordna med logistik och marknadsföring och att snabbt kunna anpassa sin verksamhet efter olika målgrupper.

Den skyndsamma handläggnings- och genomförandeprocessen under våren innebar oförutsedda insatser från kulturförvaltningens sida, inledningsvis för att upprätta kontakt med boenden och ordna med föreställningsplats för boenden utan samlingslokaler, och senare för att bistå organisationer med tillkommande praktiska problem. Dessa faktorer medförde att de ytterligare medlen ur budgeten, nämnda ovan, behövde tas i anspråk.

Då endast 97 tkr återstår av de avsatta medlen, och för att få en mer effektiv arbetsprocess föreslår förvaltningen att återstående medel används för inköp av kulturprogram till asylboenden i kommunen, där ett kvalitativt och målgruppsanpassat program tas fram och planeras i samråd med berörda boenden.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget ryms inom ramen för kulturnämndens budget för stöd till det fria kultur- och föreningslivet för insatser som stödjer nyanlända och asylsökande i kommunen 2016.

Kulturförvaltningen

Sten Bernhardsson
Direktör, chef för kulturförvaltningen

Bilaga Rapport – särskild verksamhetsatsning för asylsökande, omgång 1

Rapport – Särskild verksamhet för asylsökande, omgång 1

2016-09-05 Version 1



Tackrona med önskningar från utställningen *Det händer* på Uppsala Konstmuseum
Foto: Karin Sundequist

Innehållsförteckning

Kulturförvaltningens arbete.....	3
Handläggningsprocessen.....	3
Omkostnader	4
Praktiska problem.....	4
Redovisning från kulturaktörer med beviljat stöd.....	6
Bananteatern.....	6
Johanna Uddén och Erik Hedman	6
Marielunds dockteater	7
Moa Lönn och Elisabeth Bucht	7
Tjoflöjt.....	8
Uppsala Loves Hip Hop	8
Uppsala Magic & Comedy	9

Kulturförvaltningens arbete

Handlägningsprocessen

När kulturförvaltningen fick i uppdrag att ta fram riktlinjer för den särskilda verksamhetsatsningen för asylsökande togs kontakt med Västra Götalandsregionen, eftersom deras riktlinjer skulle tjäna som underlag till kulturnämndens riktlinjer. I samband med detta diskuterades också erfarenheter som Västra Götalandsregionen erhållit under sitt arbete.

Västra Götalandsregionen hade inte i sitt arbete styrt var de finansierade projekten skulle äga rum, utan aktörerna kunde vara på vilket boende eller vilken plats de ville. Detta ledde till att en del asylboenden kunde erbjudas flera projekt medan flera andra boenden blev helt utan kulturinsatser. Regionen hade inte heller försett kulturaktörerna med kontaktuppgifter till boenden, och inte heller förankrat satsningen hos boendena.

Förvaltningen såg här en risk att projekten i Uppsala kommun kunde få en snedfördelning eftersom kunskapen om vilka boenden som finns i kommunen kanske inte är heltäckande hos kulturaktörerna. Många vet t.ex. att Ribbingebäck finns, medan färre kände till Funbo-Broby. Åby och evakueringsboendet på Palmbladsgatan.

Med ovanstående information som underlag valde förvaltningen att be kulturaktörerna att avvakta med att kontakta boenden med projektidéer till dess att bidrag beviljats. Förvaltningen ville undvika att enskilda boenden översköljdes med projektidéer som ändå kanske inte blev verklighet om ansökan om stöd inte beviljades. Förvaltningen ville också få en spridning av projekt till flera boenden genom att från förvaltningens sida fördela finansierade projekt på olika boenden.

Kontakt med boenden och gode män

För att få en förankring av satsningen och en förberedelse inför de kommande kulturarrangemangen, gick kulturförvaltningen ut med information till samtliga asylboenden, HVB-boenden för ensamkommande samt till gode män, och bad om återkoppling runt behov, förutsättningar och önskemål hos målgruppen.

Det fanns många frågor att reda ut; vilka åldersgrupper fanns på boenden, vilka språk och nationaliteter fanns representerade, behövdes tolk och vilka möjligheter till detta fanns, osv. Inga svar kom in till förvaltningen från boenden, utan ansvariga tjänstemän fick lägga mycket tid på att försöka få fram ett underlag att arbeta med.

Efter att stöd beviljats till sju aktörer skickades listan över dessa ut på nytt till boenden för att få återkoppling på vilka av dessa som skulle kunna passa just för deras målgrupp. Inte heller denna gång kom svar från några boenden, utan förvaltningen fick kontakta dessa på nytt och på sätt och vis forcera boendena att ta emot kulturaktörerna.

Flera gode män hörde av sig, men majoriteten av dessa svarade inte på de frågor som skickats ut. Många hade synpunkter på annat än just den aktuella satsningen, som att kommunen borde satsa på annat än kulturprojekt. Många gode män hade missförstått informationen som gått ut och trodde att de kunde anmäla sina ungdomar till enskilda kulturevenemang via kulturförvaltningen.

Kulturförvaltningen svarade på synpunkter som var relevanta för satsningen och vidarebefordrade resterande synpunkter till samordningsenheten för flyktingmottagande. Förvaltningen sparade också de anmälningar som kommit in och skickade deras kontaktuppgifter till de kulturaktörer som de anmält intresse för, så att de kunde få en riktig inbjudan när det var dags.

Omkostnader

När förvaltningen väl fördelat medel till kulturaktörer för projekt på olika boenden visade det sig att vissa omkostnader tillkommit, som inte gick att räkna med i projektens budget från början, kopplat till logistiken runt att förlägga projekt på boenden eller transportera asylsökande mellan boenden och kulturarrangemang. Kostnaderna uppgick till totalt 18 350 kronor.

Transportkostnader

Till det konstprojekt som förlades på UKK hade man i projektbudget inte kunnat räkna med kostnader för busstransport under fem dagar mellan Ribbingebäcks asylboende och UKK. Även i hantverksprojektet för kvinnor på Ribbingebäck tillkom transportkostnader för kvinnornas avslutande utställning på slottet. De totala transportkostnaderna uppgår till 16 250 kronor.

Lokalkostnader

Funbo-Broby asylboende består av lägenheter och saknar en samlingslokal på området, vilket innebar att projekten behövde förläggas till ett närliggande församlingshem, och för detta tillkom en lokalhyra för de tre olika kulturaktörerna som hade projekt förlagda där. Lokalkostnaderna uppgår till 900 kronor.

Vaktkostnader

En del av kulturprojekten för ensamkommande ungdomar förlades till Grand, men kulturaktörerna ansvarade själva för projektens genomförande i lokalerna. Eftersom vissa av dessa evenemang ägde rum när Grands ordinarie personal inte fanns på plats, så upplevde en av aktörerna att man behövde hyra in vakter som publikvärdar och för att finnas närvarande i lokalen och vid dörren under själva scenframträdandet. Kostnaden för vakt uppgår till 1 200 kronor.

Praktiska problem

Lokal- och personalförutsättningar

De flesta asylboenden har ingen personal avsatt för att röra sig bland de boende och bistå vid aktiviteter, utan de finns på plats om det skulle behövas särskilda insatser eller behov av hjälp. På utreseboendet finns enbart en handläggare från Migrationsverket på plats dagtid och ett vaktbolag på natten. En av kulturaktörerna uttryckte oro över att vara utan publikvärd på detta boende, då denne menade att det kunde bli en otrygg stämning under föreställningen. Aktören fick kontakt med och hjälp av ideellt arbetande volontärer.

Ovana kulturarrangörer

Vanan vid att självständigt arbeta mot olika uppdragsgivare har varierat mellan olika kulturaktörer. De flesta kulturaktörer förstod sin roll som projektledare för sitt eget projekt, och planerade och genomförde fantastiska projekt. Andra kulturaktörer var däremot i frekvent kontakt med kulturförvaltningen och hade svårt att se sin egen roll som projektledare. Förvaltningen förväntades

agera programproducent för deras projekt, och förväntades ordna lokaler med viss standard, ljudteknik, publikvärd från förvaltningens sida osv.

Även merparten av asylboendena är inte naturliga och vana arrangörer av kulturevenemang, vilket ledde till att förvaltningen fick lägga mycket tid på att förankra de kommande evenemangen, jaga kontaktpersoner åt kulturaktörerna, ordna med lokaler osv. En del av boendena visade inte heller något större intresse av att anordna kulturverksamhet, och såväl kulturaktörer som förvaltning fick arbeta intensivt för att få kontakt och klartecken för arrangemangen.

Denna ovana av att arrangera kultur hos en del kulturaktörer och boenden ledde till en märkbart större arbetsbörda för förvaltningen än planerat. Om satsningen skulle fortsätta enligt samma struktur under hösten, så skulle medel behöva avsättas till personella resurser för administration av stödet, men detta skulle då lämna alltför litet medel kvar till ren kulturverksamhet.

Redovisning från kulturaktörer med beviljat stöd

Sju organisationer beviljades stöd om sammanlagt 285 000 kronor. Samtliga projekt har genomförts som planerat utom ett där en föreställning har behövt flyttas till hösten, och där projektet därför delredovisas nedan. Projekten har haft totalt 734 deltagare, varav 382 (52 %) är barn.

Bananteatern

<i>Projekt</i>	Att mötas i skratt
<i>Beviljat bidrag</i>	25 000 kronor
<i>Antal deltagare</i>	75
<i>varav barn</i>	45 (60 %)

Bananteatern är en fri teatergrupp i Uppsala som bl.a. har erfarenhet av att spela för barn på flykt genom Clownen utan gränser. Föreningen beviljades stöd för att spela clownföreställningar för familjer på asylboenden samt för barn från LYSA-enheten på Gottsunda Dans och Teater.

Bananteatern gav en föreställning för 60 personer, både barn och vuxna, på Ribbingebäcks asylboende och en föreställning på Gottsunda Dans och Teater, där LYSA-enhetens barn i åldrarna 7-12 år hade sällskap av en klass från Flogtaskolan för att skapa ett bra möte.

Både Ribbingebäcks boende och LYSA-enheten har enligt föreningen uttryckt mycket uppskattning och vittnat om att föreställningen lämnar kvar skratt och en känsla av att ha gemensamma glada minnen. Båda uttryckte intresse av att föreningen kommer tillbaka, och LYSA-enheten tog även in ytterligare workshops till barnen med Bananteatern.

Bananteatern skulle egentligen också ha spelat på Migrationsverkets evakueringsboende på Palmbladsgatan, men då boendet hastigt stängdes ner i maj, har föreställningen skjutits upp till hösten och bokats in på Ribbingebäck ytterligare en gång i september.

Föreningen menar att denna typ av projekt och föreställningar är någonting de vill satsa mer på i framtiden, gärna med uppföljande workshops.

Johanna Uddén och Erik Hedman

<i>Projekt</i>	Byggplats 2016
<i>Beviljat bidrag</i>	50 000 kronor
<i>Antal deltagare</i>	225
<i>varav barn</i>	70 (31 %)

Johanna Uddén, konstpedagog, och Erik Hedman, konstnär, är båda verksamma i Uppsala. De beviljades stöd för att under fem dagar i maj tillsammans med asylsökande föräldrar och deras barn bygga en gemensam skulptur av återvinningsmaterial på UKK.

Asylsökande familjer bussades varje förmiddag från Ribbingebäcks asylboende till UKK. Processen innebar först eget skapande av deltagarna, och därefter en anpassning till den gemensamma skulpturen. Genom kreativiteten skapas möjligheter till samtal och möten.

Konstnärerna upplevde det som kändes positivt att ha projektet inne på UKK, för att inkludera flyktingarna i Uppsala-kulturen. Ryktet verkade gå bland flyktingarnas landsmän i staden, och bygget blev som en internationell mötesplats på fredagen som var en dag öppen för allmänheten.

Det var egentligen meningen att ensamkommande ungdomar skulle få skapa under eftermiddagarna, men konstnärerna upplevde det som mycket svårt att nå målgruppen. De hade inte själva resurserna för att locka den, och menar att det hade behövts en samordnare.

Projektet genomfördes i samarbete med UKK, och fick genom pressmeddelande från UKK:s sida stor medial uppmärksamhet, med flera reportage i tidningar och radio.

Marielunds dockteater

<i>Projekt</i>	Syriska sagor – skuggteater och workshop
<i>Beviljat bidrag</i>	40 000 kronor
<i>Antal deltagare</i>	55
<i>varav barn</i>	40 (73 %)

Jekaterina Pertoft är konstnär och driver Marielunds dockteater i Uppsala. Hon beviljades stöd för att spela skuggteater utifrån den syriska sagan *Påfågeln*. Skuggteater är inte så språkberoende och kan tolkas utifrån egna erfarenheter. Föreställningen gjordes tvåspråkig med svenska och arabiska.

Ursprungligen planerades totalt fyra föreställningar för familjerna på Funbo-Broby asylboende och Ribbingebäcks asylboende, med en timmes workshop efter varje föreställning där deltagarna får tillverka en egen docka för skuggteater. På Ribbingebäck blev det dock endast en föreställning den 16 juni, då boendet inte lyckades dela upp familjerna i två grupper.

De två föreställningarna för Funbo-Broby gavs i Funbo församlingshem den 4 juni, eftersom boendet saknar samlingslokal. Församlingshemmet låg 30-40 minuters promenad från boendet, och kulturaktören menar att fler personer hade kunnat komma om det hade gått att erbjuda evenemang vid själva boendet.

Att hålla en workshop efter föreställningen blev mycket uppskattat av barnen. Av de 55 personer som såg föreställningarna var de 35 personer som deltog i workshop. På Ribbingebäck deltog många barn men bara en vuxen, och det blev en utmaning för teatergruppen att genomföra workshopen.

Moa Lönn och Elisabeth Bucht

<i>Projekt</i>	Det händer
<i>Beviljat bidrag</i>	50 000 kronor
<i>Antal deltagare</i>	60
<i>varav barn (%)</i>	30 (50 %)

Moa Lönn och Elisabeth Bucht är konstnärer verksamma i Uppsala, med inriktning mot keramik, leranimation, textil och konsthantverk. Konstnärerna beviljades stöd för att driva en konst- och hantverksgrupp för asylsökande kvinnor på Ribbingebäcks asylboende.

Kvinnogruppen genomförde åtta konst- och hantverksträffar under åtta veckor, som sedan följdes av en utställning. Vid varje träff presenterades en teknik och ett material, tillsammans med inspirationsbilder och -material. Gruppen samtalade om skapandet och dess traditioner och fann likheter världen över.

Mellan träffarna fanns en konstant tillgång till material för både gemensamma uppgifter och för egna initiativ. Gruppen skapade mängder av konst- och bruksföremål, och lärde under processens gång känna varandra och familjerna runtom. Den avslutande utställningen ägde rum på Uppsala konstmuseum och vernissagen var en stor upplevelse för deltagarna.

Totalt deltog runt 30 kvinnor vid träffarna, och nästan lika många barn. Att barn skulle delta var inte planerat från början, men eftersom de under hela våren saknade plats i förskola och skola, och barnen är där mammorna är, så fick konstnärerna planera in dem också. Det gick bra – barnen gick in och ut ur aktiviteterna som det föll sig naturligt. Den stora materialåtgången löstes genom materialinsamlingar inom konstnärernas nätverk.

Deltagarna har varit mycket tydliga med att de verkligen uppskattat träffarna. Vissa deltagare gick från att aldrig ha provat till att virka mängder av bruksföremål. Andra deltagare kunde redan tekniker och hjälpte andra. Konstnärerna är otroligt nöjda med projektet och skulle gärna vilja utveckla och bygga vidare på det.

Tjoflöjt

<i>Projekt</i>	Mötas i musiken
<i>Beviljat bidrag</i>	30 000 kronor
<i>Antal deltagare</i>	100
<i>varav barn</i>	42 (42 %)

Tjoflöjt är en enskild firma som beviljades stöd för föreställningar med musikgruppen Syster Fritz och artisten Paul Moerman. Föreställningen *Mötas i Musiken* innehöll musik av Syster Fritz, poesi och kommunikation på arabiska, somaliska, dari och engelska, flamencodans och gestaltning av musiken av Paul Moerman.

21-22 maj genomförde ensemblen tre föreställningar, en för familjer på Åby utreseboende, en för familjer från Funbo/Broby i Funbo församlingshem och en för ensamkommande ungdomar på Grand i Uppsala. Publiken engagerades i rytmer, sång och dans. Många kom fram efter föreställningarna för att tacka och diskutera. På alla tre ställena upplevde ensemblen att föreställningen fungerade. Aktören fastslår i sin redovisning att de gärna hade fått tydligare information om deras förväntade roll som arrangörer, med ansvar för hela genomförandet, då de primärt såg sig som anlitade artister. Aktörerna menar också att kommunen borde ha erbjudit en mer utvecklad kontaktförmedling till gode män och boenden utöver asylboenden, för att underlätta för kulturaktörerna att nå ut till ensamkommande.

Uppsala Loves Hip Hop

<i>Projekt</i>	Fett me dans!
<i>Beviljat bidrag</i>	40 000 kr
<i>Antal deltagare</i>	15
<i>varav barn</i>	15 (100 %)

Uppsala loves hiphop är en ideell förening som erbjuder dansverksamhet för barn och unga i Uppsala. Föreningen lärde vid 12 tillfällen ut streetdance till ensamkommande ungdomar på Grand. Syftet var att ensamkommande ungdomar skulle få möjlighet att träffa svenska ungdomar för att lära sig språket, få nya vänner och känna sig välkomna genom dans. Dansklasserna avslutades med ett framträdande på festivalen Fett med kärlek.

Föreningen upplever att projektet fungerade jättebra. Inledningsvis var deltagarna killar från Afghanistan och Eritrea, men under projektets gång togs fyra svenska tjejer in i träningen, vilket lyfte dansklasserna till en högre nivå. Upptredandet på Fett me kärlek var en otrolig upplevelse för såväl ungdomar som ledare. Föreningens ledare tyckte att projektet gick bra och upplevde att ungdomarna gav tillbaka mycket inspiration och dansglädje.

Uppsala Magic & Comedy

<i>Projekt</i>	Trolleri för asylsökande
<i>Beviljat bidrag</i>	50 000 kr
<i>Antal deltagare</i>	204
<i>varav barn</i>	140 (69 %)

Uppsala Magic & Comedy jobbar för att sprida magi och glädje i Uppsala. Föreningen beviljades stöd för att erbjuda magishower och workshops med grunderna inom trolleri vid fem tillfällen.

Familjeföreställningar hölls 3 maj på Migrationsverkets evakueringsboende på Palmbladsgatan 3 maj – dagen innan boendet planerade att stängas ner – 12 maj på Funbo församlingshem för Funbo-Broby asylboende samt 1 juni på Åby utreseboende. Föreningen gav också en trollerishow med workshop för 80 ensamkommande ungdomar på Grand den 11 maj, och en föreställning med efterföljande workshop för ungdomar på Sävja kulturcentrum den 22 maj.

Föreningen upplevde det som givande att få träffa deltagarna. Att ha trolleri som verktyg innebär att föreställningen kan anpassas efter målgruppen på plats. Det fanns material för barnfamiljer, men även för ungdomar och vuxna. En viktig del i projektet var att lära ut trolleritrick, så att deltagarna kunde fortsätta att öva efter besöket.

Även denna kulturaktör påpekar att det vore bra om det fanns någon sorts samordning runt marknadsföringen och synliggörandet av evenemang för målgruppen, då det upplevdes som svårt att nå dem som enskild kulturaktör.

